Tukholma - 8.5.1953

Hyvä toveri.

Olin aikeissa kirjoittaa ajatuksiani tämän hetken poliittisesta tilanteesta, mutta kun Sinä varmaankin jo elät tulevan suuren juhlapäiväsi tunnelmissa en halua himmentää tuota tunnelmaa arkipäiväisillä poliittisilla tarinoilla. Nyt rajoitun vain lausumaan vaimoni ja omasta puolestani Sinulle kaikkein parhaimmat onnentoivotukset merkkipäiväsi johdosta.

Ihmiset, jotka saavuttavat niin kunnioittavan iän kuin 80 vuotta eivät suinkaan nykymaailmassa ole harvinaisia. Mutta perin harvinaisia ovat ihmiset, kahdenksankymmenvuotiaatkin, joiden elämäntyö on ollut niin siunauksellista ja tulosrikasta kuin Sinun. Vaikka ei Sinulla ollutkaan työskennellä synnyinmaassasi kuin lyhyen ajanjakson pitkästä ja rikkaasta elämästäsi, ehdit kuitenkin noiden muutamien vuosien aikana kirjoittaa sekä työväenliikkeen että koko Suomen kansan historiaan monta sen kauneimmista muistorikkaimmista lehdistä. Kuinka valtavaa merkitykseltään Suomen työväenliikkeen tulevaisuutta ajatellen olikaan se kun työväenliikkeen johtomies ensikerran tuli eduskunnan puhemieheksi ja joitakin vuosia myöhemmin pääministeriksi, tehtäviin joihin ennen oli valittu vain korkeasti oppineita herroja.

Minun elämäni voimakkaimpiin muistoihini kuuluu elämys 40 vuotta sitten, kun innokkaana nuorisoliittolaisena korviini kiiri uutinen, että Oskari Tokoi oli valittu eduskunnan puhemieheksi. Se vaikutti kuin pommi. Voiko todellakin työväenliikkeen mies, kaiken lisäksi itseoppikouluja käymätön työmies, tulla eduskunnan puhemieheksi. Samanlaisen sykähdyksen synnytti tieto vuonna 1917, että nyt sama mies on tullut hallituksen päämieheksi. Työväenliike ja sen miehet pääsevät kuin pääsevätkin esille. Noin ne suorittivat läpimurron, intoilin silloin.

Kymmenien tuhansien nuorukaisten täytyi silloin ajatella samalla tavalla kuin minäkin ajattelin, että miehen, joka pystyy tuollaisiin tekoihin täytyy olla jotakin erikoista ja myöskin liikkeen, joka synnyttää tuollaisia miehiä ja nostaa niitä kaikkein johtavimmille paikoille, täytyy olla olemukseltaan ja ihanteiltaan maailmaa mullistavaa. Sellaisessa liikkeessä kannattaa olla mukana ja sellaisesta mukanaolosta on syytä olla ylpeä.

Olen tahtonut tässä yhteydessä viitata noihin pariin henkilökohtaiseen muistooni vain siksi, että ne osaltaan todistavat, mikä kantavuus on ollut niin tässä mainituilla kuin monilla muillakin esimerkillisillä teoilla, joita sinä olet pystynyt suorittamaan sekä Synnyinmaassasi

Suomessa että nykyisessä kotimaassasi. Ne ovat olleet ei vain uraa uurtavia vaan myöskin pitkälle tulevaisuuteen tietä näyttäviä.

Niin paljon kuin sinulla onkin ollut vastoinkäymisiä ja niin monessa kohdin kuin Sinunkin nuoruuden ihanteesi ovat jääneet toteutumatta, on Sinulla kuitenkin 80-vuotispäivänäsi ilo nähdä pääasiallisimman osan nuoruutesi ihanteista toteutuneena. Ja jos kenellä niin sinulla on täysi syy ja täysi oikeus olla ylpeä siitä, että olet niin ratkaisevasti voinut vaikuttaa noiden suurten aatteiden ja ihanteiden toteutumiseen.

Me puolestamme, vaimoni ja minä olemme iloisia ja ylpeitä, että olemme saaneet monien vuosien ajan nauttia Sinun ystävyydestäsi ja eriomaisen opettavaisista kirjeistäsi. toivomme sinulle terveyttä ja vielä monia työn ja toimen vuosia. Yhdymme niihin lukuisiin onnitteluihin, joita lukematon ystäväjoukkosi Sinulle tänä merkkipäivänäsi lähettää. Parhaat terveiset myös rouvallesi.